

**ЗАКАРПАТСЬКА ОБЛАСНА ДЕРЖАВНА АДМІНІСТРАЦІЯ
ДЕПАРТАМЕНТ ОСВІТИ І НАУКИ**

Н А К А З

20.10.2016

Ужгород

№ 274

***Про аналіз результатів ЗНО-2016
у загальноосвітніх навчальних
зкладах з навчанням мовами
національних меншин***

На виконання рішення розширеного засідання колегії департаменту освіти і науки облдержадміністрації 25.08.2016 та листа Міністерства освіти і науки України від 07.10.2016 № 1/9-542 „Щодо застосування державної мови” департаментом освіти і науки облдержадміністрації проаналізовано результати зовнішнього незалежного оцінювання випускників шкіл з навчанням мовами національних меншин з усіх предметів.

Наразі звернуто особливу увагу на дуже низьку результативність учнів на ЗНО практично з усіх предметів у загальноосвітніх навчальних зкладах з навчанням мовами національних меншин.

Зокрема, усього в зовнішньому незалежному оцінюванні з української мови і літератури у 2016 році взяли участь випускники 59 загальноосвітніх навчальних закладів області з навчанням мовами національних меншин: 28 – тільки з викладанням угорською мовою (488 учні); 25 – двомовні (563 учні); 5 – румунською (129 учнів); 1 – російською (32 учні).

Аналізуючи результати, встановлено, що тільки три заклади області (Ужгородська спеціалізована школа І–ІІІ ступенів №3 з поглибленим вивченням англійської мови Ужгородської міської ради, Мукачівська загальноосвітня школа І–ІІІ ступенів №1 ім. О.С.Пушкіна Мукачівської міської ради та Тячівська загальноосвітня школа І–ІІІ ступенів з угорською мовою навчання ім. Ш.Голлоші Тячівської міської ради) подолали поріг з предмета „Українська мова і література”.

Найнижчі результати (100% учнів не подолали поріг) показали учні трьох закладів: Великопаладської загальноосвітньої школи І–ІІІ ступенів імені Жігмонда Моріца Виноградівської районної ради, Вербовецької загальноосвітньої школи І–ІІІ ступенів Виноградівської районної ради, Варівської загальноосвітньої школи І–ІІІ ступенів з угорською мовою навчання ім. Ференца Ракоці II Берегівської районної ради (додаток 1).

З предмета „**Історія України**” подолали поріг сім закладів освіти: Ужгородська спеціалізована школа І–ІІІ ступенів №3 з поглибленим вивченням англійської мови Ужгородської міської ради, Концівська загальноосвітня школа І–ІІІ ступенів Ужгородської районної ради, Малодобронська загальноосвітня школа І–ІІІ ступенів Ужгородської районної ради, Берегівська угорська гімназія ім. Габора Бетлена Берегівської районної ради, Пийтерфолвівський лицей благодійного фонду управління Закарпатської реформатської церкви, Тячівська загальноосвітня школа І–ІІІ ступенів з угорською мовою навчання імені Ш.Голлоші Тячівської міської ради та Плаюцька загальноосвітня школа І–ІІІ ступенів Рахівської районної ради.

Найнижчі результати у Батівській загальноосвітньої школи І–ІІІ ступенів Берегівської районної ради (83,33 % учнів не подолали поріг) та Шаланківської загальноосвітньої школи І–ІІІ ступенів Виноградівської районної ради (71,43% учнів не подолали поріг). 60% – показник неподолання порогу із цього предмета в абітурієнтів Чопської загальноосвітньої школи І–ІІІ ступенів №2 імені Іштвана Сечені Чопської міської ради. Також низькі результати в учнів Солотвинської загальноосвітньої школи І–ІІІ ступенів №2 з румунською мовою навчання Солотвинської сільської ради Тячівського району та Середньоводянської загальноосвітньої школи І–ІІІ ступенів Рахівської районної ради (додаток 2).

З предмета „**Математика**” результати наступні: Сюртівська загальноосвітня школа І–ІІІ ступенів Ужгородської районної ради – 100% учнів, Вилоцька загальноосвітня школа І–ІІІ ступенів № 2 Виноградівської районної ради – 84,62% учнів та Берегівська загальноосвітня школа І–ІІІ ступенів № 10 Берегівської міської ради – 72,73% учнів не подолали поріг. Також низький рівень показали учні Середньоводянської загальноосвітньої школи І–ІІІ ступенів Рахівської районної ради – 59,09% (додаток 3).

З **фізики** Великоберезька загальноосвітня школа І–ІІІ ступенів Берегівської районної ради (100% учнів), Нижньоапшанська загальноосвітня школа І–ІІІ ступенів Нижньоапшанської сільської ради Тячівського району та Рахівська загальноосвітня школа І–ІІІ ступенів №1 Рахівської районної ради (100% учнів) показали найнижчі результати. При тому, що в Рахівській загальноосвітній школі І–ІІІ ступенів № 1 Рахівської районної ради угорська мова вивчається лише в початкових (1-4) класах. Негативно відзначилася й Концівська загальноосвітня школа І–ІІІ ступенів Ужгородської районної ради: з двох учнів, що брали участь у ЗНО з фізики, один не подолав поріг (додаток 4).

При цьому такий самий результат (100 % не подолали поріг) показали учні Великоберезької загальноосвітньої школи І–ІІІ ступенів Берегівської районної ради й з **біології**. Також 100% – показник з цього предмета в абітурієнтів Плаюцької загальноосвітньої школи І–ІІІ ступенів Рахівської районної ради (додаток 5).

Аналогічна ситуація з **географії**: декілька шкіл мають подібний низький показник (додаток 6).

За підсумками ЗНО з **англійської мови** Сюртівська загальноосвітня школа I–III ступенів Ужгородської районної ради (100%), Пийтерфолвівська загальноосвітня школа I–III ступенів Виноградівської районної ради (100%); Солотвинський ліцей інтернатного типу гуманітарного та природничого профілю з румунською мовою навчання Солотвинської селищної ради (100%), а також Ясінянська загальноосвітня школа I–III ступенів №1 Рахівської районної ради – 60%, при кількості учасників ЗНО з цього предмета – 5 осіб, а також з **німецької мови** Малогесєвецький навчально-виховний комплекс „Дошкільний навчальний заклад-загальноосвітня школа I–III ступенів імені Ференца Еґрі” Ужгородської районної ради (50%) опинилися на найнижчій позиції (додатки 7-8).

Таким чином, Сюртівська загальноосвітня школа I–III ступенів Ужгородської районної ради, Великоберезька загальноосвітня школа I–III ступенів Берегівської районної ради показали низькі результати з кількох предметів.

При цьому в більшості закладів наповнюваність класів є низькою: від 5 до 20 учнів. З огляду на цей факт, учитель має змогу приділити більше часу кожному учню, а також підвищувати результативність роботи.

З метою контролю за наданням якісних освітніх послуг у закладах освіти з навчанням мовами національних меншин було проаналізовано списки педагогічних працівників: їх фах за освітою та предмет викладання.

Виявлено, що в окремих закладах області фах учителя не відповідає займаній посаді. Це при тому, що неодноразово департаментом було наголошено на питанні про неухильне дотримання чинного законодавства у частині призначення керівників та працівників галузі з відповідною фаховою освітою, їхній безпосередній відповідальності за організацію навчально-виховного процесу та добросовісне виконання своїх функціональних обов'язків; на необхідності з боку місцевих органів управління освітою провести до 2017 року атестацію керівників.

На сьогодні найкритичніша ситуація в Берегівському районі. Зокрема, у Варівській загальноосвітній школі I–III ступенів з угорською мовою навчання ім. Ференца Ракоці II Берегівської районної ради виявлено п'ять осіб, що викладають українську мову і літературу, маючи диплом учителя етики і психології, учителя початкових класів і навіть вихователя дошкільного закладу. Неприйнятною є ситуація і у Великопаладзьській загальноосвітній школі I–III ступенів імені Жігмонда Моріца Виноградівської районної ради. У цьому закладі предмет „Українська мова і література” тимчасово викладає фахівець із дипломом журналіста, призначений на посаду у 2012 році у зв'язку із відпусткою для догляду за дитиною основного працівника.

Подібні порушення кадрового забезпечення серйозно впливають на результативність навчального процесу, що повною мірою позначилося на результатах зовнішнього незалежного оцінювання.

Але серед закладів є й такі, що, незважаючи на кваліфіковані кадри, також не досягають результативної роботи. До таких відносяться Гатянська загальноосвітня школа I–III ступенів імені Ковача Вільмоша Берегівської

районної ради, Яношівський ліцей сільськогосподарського профілю з наданням професійної підготовки, Вилицька загальноосвітня школа I–III ступенів № 2 Виноградівської районної ради.

З огляду на сказане вище та аналізуючи наведені факти в роботі навчальних закладів з навчанням мовами національних меншин можна зробити наступні висновки: якість надання освітніх послуг пов'язана як з фаховою відповідністю викладача, так і (більшою мірою) його відношенням до своїх обов'язків.

У контексті викладеного слід зазначити, що проблема низьких результатів зовнішнього незалежного оцінювання, що складають учні загальноосвітніх шкіл області з навчанням мовами національних меншин, є важливою з огляду на потребу обов'язкового знання державної мови з боку свідомої сучасної молоді. Тому департамент освіти і науки облдержадміністрації рекомендує план заходів щодо підвищення рівня викладання української мови у загальноосвітніх навчальних закладах та підготовки випускників до проходження ЗНО-2017 (додаток 9). Для покращення результатів з інших предметів заходи пропонуємо розробити безпосередньо в закладах освіти.

Враховуючи наведене вище, з метою підвищення рівня викладання та якості знань учнів з української мови та інших предметів у загальноосвітніх навчальних закладах з навчанням мовами національних меншин, підготовки випускників до проходження зовнішнього незалежного оцінювання

НАКАЗУЮ :

1. Місцевим органам управління освітою, керівникам навчальних закладів:
 - 1.1. Здійснити предметно-узагальнюючий контроль стану викладання української мови та літератури в 10-11 класах за такими основними напрямками: виконання навчальних планів та програм, реалізація рекомендацій МОН України щодо викладання української мови і літератури та інших предметів.
 - 1.2. Посилити контроль за дотриманням вимог щодо об'єктивного оцінювання навчальних досягнень учнів.
 - 1.3. Забезпечити належне виконання своїх посадових обов'язків учителями.
 - 1.4. До 1 листопада розробити план заходів з метою покращення підготовки до зовнішнього незалежного оцінювання та державної підсумкової атестації.
2. Про підсумки виконаної роботи інформувати департамент освіти і науки облдержадміністрації до 1 серпня 2017 року.
3. Контроль за виконанням даного наказу покласти на заступника директора департаменту освіти і науки облдержадміністрації Штерра А.А.

Директор департаменту

Г. Сопкова